



STORTINGET

Representantforslag 72 S

(2019–2020)

fra stortingsrepresentantene Kjersti Toppe, Marit Knutsdatter Strand,
Ole André Myhrvold og Per Olaf Lundteigen

Dokument 8:72 S (2019–2020)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Kjersti Toppe, Marit Knutsdatter Strand, Ole André Myhrvold og Per Olaf Lundteigen om å respektere lokaldemokratiet og utrede fortsatt sykehusdrift på Ullevål i tråd med Oslo bystyres vilje

Til Stortinget

Bakgrunn

I behandlingen av statsbudsjettet for 2020 stemte Stortingets flertall for å gi Helse Sør-Øst en lånegaranti på 29,1 mrd. kroner til første etappe av den planlagte utbyggingen ved Oslo universitetssykehus (OUS). Planene til Helse Sør-Øst innebærer å legge ned Ullevål sykehus, bygge et regionsykehus inntil Rikshospitalet på Gaustad og bygge lokalsykehus på Aker.

Prosjektet har over lengre tid møtt kraftig motstand blant fagmiljøene og de ansatte ved helseforetaket. Akutt- og traumemiljøet konkluderte våren 2019 med at det å splitte opp miljøet kommer til å gi «svakket kvalitet i foretakets akuttfunksjoner på lokalt, regionalt og nasjonalt nivå», og at «kvalitetstapet ved driftskonseptet framstår uunngåelig» (Driftskonsept traume og akuttmedisin, rapport fra arbeidsgruppe). Den 20. juni 2019 fremmet ansatteorganisasjoner som omfatter tilnærmet samtlige ansatte, mistillit mot helseforetakets daværende administrerende direktør på bakgrunn av planene.

I planleggingen og gjennomføringen av en ny sykehusstruktur ved Oslo universitetssykehus står Oslo kommune i en særstilling blant berørte parter. Dette er

både fordi Oslo er den eneste kommunen som har OUS som lokalsykehus, og fordi det er Oslo kommunes ansvar å ta stilling til de omreguleringene som kreves for å gjennomføre byggeplanene til Helse Sør-Øst.

Oslo bystyre støtter ikke prosjektet

Onsdag 29. januar 2020 behandlet Oslo bystyre en interpellasjon fremmet av representanter fra Senterpartiet, Venstre, Rødt, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Folkeaksjonen Nei til mer bompenger, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne. I interpellasjonen heter det blant annet følgende:

«HSØs planer er omstridte av flere årsaker, og både fagmiljøer og innbyggere har krevd en ordentlig utredning av fortsatt sykehusdrift på Ullevål som alternativ til Gaustad, sammen med politikere fra flere partier. Disse partiene har etter valget i september 2019, flertall i Oslo bystyre. Det er derfor ikke lenger slik at et flertall i bystyret støtter HSØs mål bilde uten reelle utredninger.»

På denne bakgrunnen fattet bystyret følgende vedtak:

«Bystyret ber byrådet sende et tillegg til Oslo Kommunes høringsuttalelse fra oktober 2018, der det bes om at Gaustad-planene settes på vent til fortsatt drift av Ullevål er tilstrekkelig utredet.»

Vedtaket innebærer at flertallet i Oslo bystyre ikke støtter den sykehusstrukturen som er planlagt i Oslo. Kritikken fra bystyreflertallet, slik den kom til uttrykk i bystyresalen 29. januar, handler kort oppsummert om følgende:

– Planene til Helse Sør-Øst innebærer en oppsplitting av akutt- og traumemiljøet på Ullevål, noe som

ifølge fagmiljøet selv vil svekke pasienttilbudet og beredskapen både lokalt og nasjonalt.

- Aker sykehus blir ikke først og fremst et lokalsykehus for befolkningen i Groruddalen, men et stort akutt- og traumesykehus som skal overta store deler av lokalsykehusvirksomheten som skjer på Ullevål i dag. Det er kun etter prosjektets andre etappe, et uvisst antall år inn i fremtiden, at alle bydelene i Groruddalen får Aker som lokalsykehus.
- Det tilgjengelige tomtearealet på Gaustad er for trangt. Dermed frykter man at byggeprosjektet blir for høyt og for tett på friluftsområder og verneverdige bebyggelse.

Helse Sør-Østs belysning er ikke tilstrekkelig

28. mai 2019 la Helse Sør-Øst frem en såkalt «belysning» av fortsatt sykehusdrift på Ullevål. Her ble det konkludert med at fortsatt sykehusdrift på Ullevål ville kreve en utbygging som tok syv år lengre tid og kostet 12,8 mrd. kroner mer enn den planlagte Gaustad-utbyggingen.

«Belysningen» baserte seg imidlertid på at man skulle beholde nøyaktig samme virksomhetsinnhold som i de opprinnelige planene, men at man skulle bruke Ullevål-tomta fremfor Gaustad-tomta. «Belysningen» tok med andre ord utgangspunkt i at man fremdeles skulle splitte opp akutt- og traumemiljøet på Ullevål, og at man fremdeles skulle utsette et samlet lokalsykehus-tilbud til Groruddalens befolkning til etter at andre etappe var fullført. Dermed svarer ikke «belysningen» på to av de viktigste innvendingene mot den planlagte sykehusstrukturen.

Den 8. april 2019 ble rapporten «Parksykehuset» lansert av en uavhengig gruppe fagpersoner med erfaring fra sykehusplanlegging og kvalitetssikring av store offentlige prosjekter. Her lanseres følgende sykehusstruktur for Oslo:

- Ullevål sykehus bygges ut som stort akutt- og traumesykehus med traumesenter.
- Aker sykehus blir nytt lokalsykehus for hele Groruddalen.
- Rikshospitalet opprettholdes uforandret for lands- og regionsfunksjoner.
- I senere faser samles regionsfunksjonene på Ullevål.

Med en slik struktur unngår man å splitte opp akutt- og traumemiljøet på Ullevål, den innebærer at det blir plass til å etablere Aker som lokalsykehus for hele Groruddalens befolkning etter første etappe, og man unngår problemene med for høy, tett og inngripende utbygging på Gaustad. Denne løsningen er dessuten ventet å koste rundt 20 mrd. kroner mindre i investeringer, ettersom den innebærer lengst mulig ut-

nyttelse av forholdsvis ny bygningsmasse ved både Ullevål og Rikshospitalet. Helse Sør-Øst har imidlertid ikke hatt en slik sykehusstruktur som en del av sitt beslutningsgrunnlag.

Høy reguleringsrisiko – fare for statlig arealplan

Det er forventet at et nytt forslag til regulering av Gaustad-tomta oversendes byrådet i Oslo til politisk behandling 10. oktober 2020. I november 2018 påpekte plan- og bygningsetaten i Oslo kommune høy eller svært høy reguleringsrisiko ved byggeprosjektet på Gaustad (brev fra PBE til Rambøll, konsultentselskapet som representerer Helse Sør-Øst i regulerings-saken, datert 28. november 2018). Årsaken er blant annet at det var planlagt for stor byggehøyde, samt at bebyggelsen var planlagt for tett inntil friluftsområder og den verneverdige bebyggelsen ved gamle Gaustad sykehus. Dette innebærer med andre ord høy risiko for at en regulerings-søknad fra Helse Sør-Øst ikke blir vedtatt av Oslo kommune.

Plan- og bygningsloven § 6-4 åpner i slike tilfeller for at staten kan gripe inn og vedta statlig arealplan mot kommunestyreflertallets vilje. Helse- og omsorgsministeren har, på direkte spørsmål, ikke avvist at regjeringen vil benytte seg av denne lovparagrafen for å tvinge gjennom nedleggelse av Ullevål og sykehusutbygging på Gaustad (Dokument nr. 15:2227 (2018–2019)).

Behov for utredning som svarer opp lokalpolitikernes bekymringer

Forslagsstillerne mener det er sterkt bekymringsfullt at regjeringen vil gjennomføre en sykehusutbygging som de folkevalgte i Oslo ikke ønsker seg. Forslagsstillerne er dessuten bekymret for signalene som er kommet fra statsråden om at det kan bli aktuelt å overkjøre lokaldemokratiet og vedta statlig arealplan. En statlig arealplan vil i alle tilfeller kreve en langvarig prosess. For å ivareta både hensynet til lokaldemokratiet og behovet for en effektiv fremdrift i saken er det derfor fornuftig at man raskest mulig får utredet et alternativ som kan få tilslutning fra bystyret i Oslo kommune.

Det er avgjørende at en slik utredning svarer opp de innvendingene Oslo bystyre har reist mot prosjektet. Forslagsstillerne anser at sykehusstrukturen som skisseres i «Parksykehuset», i så måte er et godt utgangspunkt for utredningen.

Forslag

På denne bakgrunnen fremmes følgende

f o r s l a g :

1. Stortinget ber regjeringen utrede fortsatt drift av Ullevål sykehus, i tråd med bystyrevedtaket fra Oslo

kommune, og legge utredningen frem for Stortinget innen utgangen av 2020. Utredningen må svare opp de innvendingene som er reist av Oslo bystyre.

2. Stortinget ber regjeringen sørge for at det ikke vedtas statlig regulering dersom Oslo kommune ikke vedtar en omregulering i tråd med sykehusplanene til Helse Sør-Øst.

13. februar 2020

Kjersti Toppe

Marit Knutsdatter Strand

Ole André Myhrvold

Per Olaf Lundteigen

